

**ENTI RREGULLATOR I SEKTORIT TE
ENERGJISE ELEKTRIKE**

**ERE DHE KUADRI RREGULLATOR PER
PRIVATIZIMIN E OSSH**

**Bujar Nepravishta
Kryetar i ERE-s**

12-15 prill 2008

ERE dhe Sektori i Energjise Elektrike

- Sektori i Energjise Elektrike ne vitin 2008 ndodhet ne fundin e nje periudhe te veshtire elektroenergjetike dhe fillimin e nje situste te re me optimiste

Me risk me te ulet :

a- Energjetik

b- Politik (Antarsimi ne NATO)

Privatizimi i OSSH

- Vazhdim i natyrshem i strategjise kombetare te zhvillimit ekonomik te vendit.
- Rjedhim logjik i nje procesi transformimesh ne KESH.
- Nje proces qe mbeshtetet ne nje kuader ligjor modern dhe nen efektin balancues dhe rregullator te ERE-s

ERE dhe roli i investitoreve

- ERE e vlereson me shume rendesi pjesmarrjen e investitoreve ne privatizimine e OSSH-es
  - Investime me te medha,
  - Kulture manaxheriale me e perparuar,
  - Furnizim me i mire me energji elektrike,
  - Standarte me te larta sherbimi ndaj konsumatoreve.

Principet Udheheqese te ERE-s

- Nje ERE e pavarur dhe e fuqishme, garanci e sigurte zhvillimi dhe rrit mundesite per investitoret.
- ERE ne ushtrimin e autoritetit te saje udhehiqet:
  - Nga transpareenca.
  - Kompetenca.
  - Gjykimi i pavarur.
  - Balancimi i faktoreve.
  - Krijimi i nje mjedisi atraktiv dhe konkurues.
  - Respektimi i kerkesave te Acquis-Comunite te BE.

Roli I ERE-s ne pergatitjen dhe zbatimin e procesit te privatizimit.

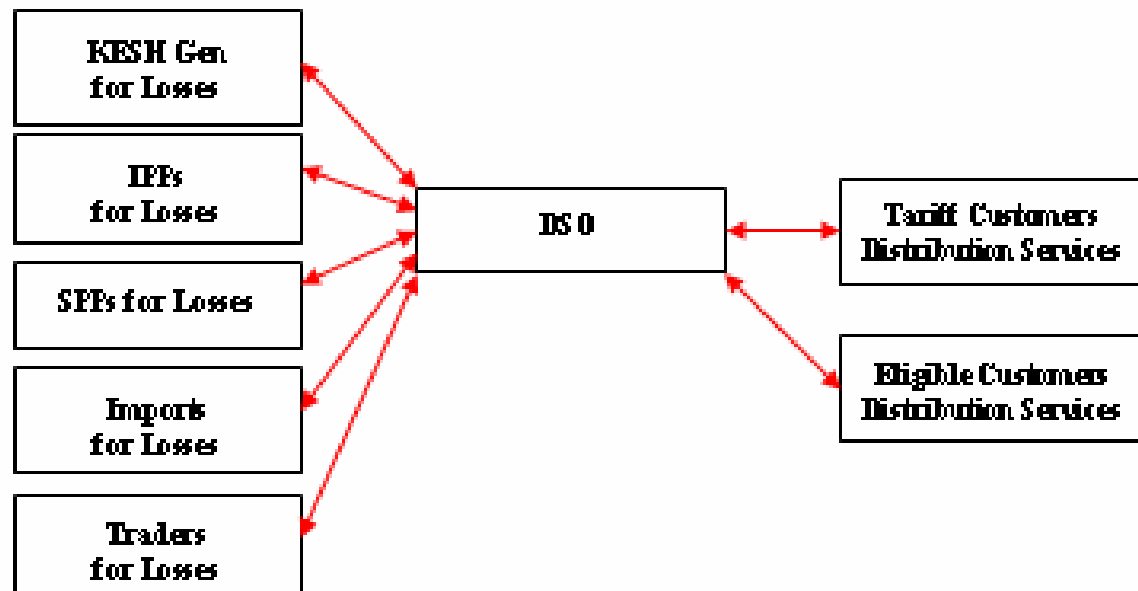
- 2004-2007, Modeli Tranzitor i Tregut.
- Parimi i funksionimit, sipas kriterit te nje Bleresi te Vetem te Rregulluar.
- 2008- Modeli Shqiptar i Tregut.
- Parimi i funksionimit, sipas kriterit te Aksesit te Rregulluar te Paleve te Treta

Perparesite e Modelit Shqiptar te Tregut

- Kushte te pershtateshme per privatizim dhe konkurence
- Shmangie e rolit te TSO-se nga shitblerja e energjise elektrike.
- Perparesi furnizimit te konsumatoreve tarifore nga energjia hidro.
- Determinim i nje ERE me autoritet, ekspertize te kualifikuar dhe veprimtari transparente.
- Forcim i rolit te OSSH-es dhe pergatitje e tij per privatizim te shpejte.

DSO Contract and Tariff Relationships to Other Market Participants

ERE dhe Kuadri Rregullator

Kuadri rregullator i hartuar nga ERE se bashku me Konsulencen USAID permban:

1. Modelin Shqiptar te Tregut te Energjise Elektrike.
2. Rregullat e Tregut te Energjise Elektrike.
3. Licencat per Furnizimin Publik me Shumice, per Furnizimin Publik me pakice dhe per Shperndarjen.

ERE dhe Kuadri Rregullator

1. Mareveshjen ndermjet Furnizuesve Publik me Shumice dhe me Pakice.
2. Metodologjite e Llogaritjes se Tarifave te Shperndarjes, Gjenerimit dhe Furnizusve Publik me Shumice dhe Pakice.
3. Kodet e Rrjeteve te Transmetimit dhe Shperndarjes dhe Kodin e Matjes te Energjise Elektrike.

ERE dhe Tregu Shqiptar i Energjise

- Konkurenca ne treg nuk eshte e plote, prandaj rroli rregullator i ERE-s mbetet i rendesishem
- Aktivitetet e Transmetimit dhe Shperndarjes do te mbeten monopole natyrore.
- Gjenerimi do te vazhdoje te jete ne KESH.
- ERE do te krijojte kushte per konkurrence ne gjenerim dhe furnizim.
- ERE e hapur dhe konstruktive me investitoret.
- Vendimet e ERE-s gjat dhe pas privatizimit do te marrin prasysh edhe interesat e nvestitoreve.

ERE dhe Tregu Shqiptar i Energjise

- ERE nepermjet Kuadrit Rregullator synon te rrise parashikimet perspektive dhe mundesite e investitoreve per te vleresuar riskun.
- Modeli i Tregut thekson qarte rolin e ofruesve nga njera ane dhe te konsumatoreve te energjise elektrike nga ana tjeter.
- Modeli i Tregut evidenton rolin e ERE-s si autoritet i rendesishem ne monitorimin e te licensuarve dhe te veprimtarise se tyre per zhvillim, ne perputhje me detyrimet e licences.

ERE dhe tarifat e energjise elektrike

- Cmimet dhe tarifat per vitin 2008, shembull i nje gjykimi te pavarur nga ERE ne nje situate komplekse dhe te veshtire.
- Prodhimi hidro, ne perputhje me Modelin e Ri te Tregut, do te lidhet me shume me Furnizuesin me Shumice.
- Te dhenat qe disponon KESH-i nuk i pergjigjen ende niveleve nderkombetare

ERE dhe tarifat e energjise elektrike

Mungesa e te dhenave te sakta e te plota veshtireson transparencen.

KESH duhet qe sa me shpejte te aplikojë standarte nderkombetare te kontabilitetit dhe unifikimit te llogarive

- Situata e re hidroenergjetike do ti nenshtrohet nje analize me te detajuar nga ERE.
- ERE nuk eshte refraktare ne vleresimin e cmimeve dhe tarifave.
- Vendimet e ardheshme per cmimet dhe tarifat do te bazohen ne metodologjine qe eshte ne trajtim

ERE dhe tarifat e energjise elektrike

- ERE i mirepret komentet e investitoreve per metodologjine e cmimeve dhe tarifave.
- ERE do te reflektoje elemente te mareveshjes se privatizimit ne trajtimin e tarifave per kompanine e re qe do te privatizohet.
- ERE ndodhet ne procesin e rishikimit te metodologjive te llogaritjes se tarifave per:
  - Shperndarjen e energjise elektrike.
  - Kompanine publike te gjenerimit.
  - Furnizuesin publik me shumice
  - Furnizuesin publik me pakice

ERE dhe tarifat e energjise elektrike

Hartimi i metodologjive te tarifave eshte mbeshtetur :

- Ne ligjin “Per Sektorin e Energjise Elektrike”.
- Ne Modelin Shqiptar te Tregut te Energjise Elektrike.
- Ne aktet ligjore ne fuqi ne Republiken e Shqiperise.
- Ne legjislacionin sekondar te miratuar nga ERE.

ERE dhe tarifat e energjise elektrike

ERE do te percaktoje tarifat per konsumatoret fundore duke respektuar keto parime :

- Nuk duhet te kete ndersubvencionim midis grupeve te konsumatoreve.
- Tarifat duhet te dergojne te konsumatoret sinjale per perdorim eficient te energjise elektrike.
- Shpenzimet e perfshira ne tarifa duhet te jene transparente per te gjitha palet.
- Tarifat duhet te mbulojne te gjitha shpenzimet e arsyeshme per FPP.

ERE dhe tarifat e energjise elektrike

- Tarifat do ti lejojne FPP-se nje norme te arsyeshme fitimi
- ERE do te pranoje ne tarife, blerjen nga ana e FPP-se vetem te sherbimeve te arsyetueshme.
- Cmimet per energjine elektrike duhet te mbeten relativisht te qendrueshme ne kohe.
- Tarifat do te inkurajojne zvogelimin e humbjeve te energjise elektrike.

Disa aspekte per permiresimin e Licences se Operatorit te Shperndarjes

- Percaktohet vetem 1 zone shperndarje ne vend, me 1 milion abonente.
- Vlefshmerija e licences per 30 Vjet.
- Detyrimi i Operatorit per zgjerimin e rrjetit shperndares sipas nevojës.
- Detyrimi per akses ne rrjet te IPP-ve dhe SPP-ve.
- Detyrimi per plotesimi me matesa modern te te gjithë konsumatoreve.
- Detyrimi per reduktimin progresiv te humbjeve te energjise sipas nje programi te miratuar nga ERE.

Standardet dhe kushtet optimale te sherbimit ndaj konsumatoreve

- Detyrim per hartimin dhe zbatimin e nje programi investimesh per zhvillim, rikonstrukcion dhe rehabilitim te rrjetit, per arritjen e kushteve te cilesise se sherbimit ndaj konsumatorit.
- Detyrim per mirembajtje dhe operim eficient te rrjetit, per te garantuar qendrueshmeri te sistemit dhe siguri te furnizimit te konsumatoreve sipas standarteve te cilesise.

Standardet dhe kushtet optimale te sherbimit ndaj konsumatoreve

- Sakesim rigoroz i rasteve te nderprerjeve dhe kufizimeve te energjise si dhe pergjegjesite perkatese.
- Detyrimi per respektimin e programit te cilesise se sherbimit si dhe penalitetet dhe inkurajimet kur respektohet ose jo ky program.

Menyra e procedimit per hartimin dhe miratimin e Kuadrit Rregullator

- Procesi kryhet nga ERE, me nje konsulence ekspertesh te kualifikuar te financuar nga USAID-i dhe ne bashkepunim me KESH-in dhe OST-en.
- Draftet e hartuar nga ky bashkepunim, i nenshtrohen nje konsultimi informal me METE-n dhe institucionet nderkombetare qe mbeshtesin procesin e reformimit te Sektorit te Energjise Elektrike ne Shqiperi.
- ERE se bashku me konsulencen reflekton sygjerimet racionale dhe harton draftet finale te cilat mbas publikimit elektronik miratohen nga ERE.

ERE dhe Kuadri Rregullator

- ERE shpreh gadishmerine per te punuar me investitoret dhe palet e tjera te interesuara ne menyre transparente dhe te paaneshme,per te gjitha ceshtjet qe paraqesin interes per ta.
- Kuadri Rregullator dhe vecanerisht Metodologjite e Tarifave pervec terheqies se mendimit te kualifikuar nga palet e interesuara i paraqiten opinionit publik per koment.
- Se fundi, ERE, nepermjet Kuadrit Rregullator dhe angazhimit konstruktiv te saje, synon realizimin e nje privatizimi te sukseseshem te OSSH-es.

Ju faleminderit per vemendjen